

Rakennusmateriaalien ympäristökilpailukyky – pärjääkö puu?

Yhteenveto seminaarin työpajoista

— — —

Seminaarissa noin 60 osallistujaa pohti seitsemässä pienryhmässä mitä tulisi tehdä, jotta ympäristösuorituskyky toisi puulle kilpailuetua rakentamisessa. Pohdintaa ohjattiin kolmella kysymyksellä:

Mitä tulisi tehdä, jotta puulla olisi enemmän kysyntää rakentamisessa?

1. Lobbareiden tulisi pyrkiä vaikuttamaan kuntien, valtion, kirkon ja yhdistysten rakentamiseen liittyvien hankintojen päätöskriteereihin, jotta kriteerit sisältäisivät rakennusten ympäristövaikutukset. Ympäristövaikutusten huomioiminen rakentamisen kriteereissä suosisi automaattisesti puusta rakentamista.
2. Lainsäätäjien tulisi määritellä rakentamisessa käytettäville materiaaleille nykyistä tiukemmat ympäristökriteerit. Vaikutus olisi sama kuin julkisten hankintojen päätöskriteereihin sisällytettävillä ympäristövaatimuksilla: tiukentuneet ympäristövaatimukset suosivat puuta. Rakennusliikkeet muuttavat materiaalivalintojaan usein vasta kun se on lain tai säädösten takia pakollista.
3. Tutkijoiden tulisi pystyä tarjoamaan tutkimustietoa eri rakennusmateriaalien ympäristösuorituskyvystä. Puolueetonta ja luotettavaa tutkimustietoa tarvitaan puun käyttöä rakentamisessa edistävän viestinnän ja lobbauksen tueksi.
4. Yritysten tulisi huolehtia tuotekehityksestä sekä puusta rakentamisen hintakilpailukyvystä. Hintakilpailukyky on edelleen ympäristösuorituskykyä tärkeämpää rakentamisen materiaalivalinnoissa. Puutuotealan yritysten on myös pystyttävä tarjoamaan rakennusalan yrityksille puusta valmistettuja ratkaisuja, joita rakennusalan yritykset voivat tarjota vaihtoehtoiksi asuntojen ostajille.
5. Kehittäjäorganisaatioiden tulisi edistää pienten- ja keskisuurten yritysten yhteistyötä ja verkottumista rakennusliikkeisiin. Puutuotealan yritysten yhteistyöllä saavutetaan uskottavuutta yhteistyöhön suurten rakennusliikkeiden kanssa sekä etua markkinoinnissa, puutuotteiden käytön edistämisessä sekä tuotekehityksessä.

Miten puutuotteiden valmistajat saadaan huomioimaan kuluttajien tarpeet?

1. Tuotteen tai palvelun hinta vaikuttaa eniten kuluttajan valintoihin. Kuluttajan tavoite on saada kohtuullisella hinnalla toimiva talo/asunto hyvältä paikalta ja hyvältä alueelta. Rakentamisen tuotteiden materiaaleilla, tai niiden ympäristövaikutuksilla, ei ole asunnon ostajille juuri väliä. Tästä syystä rakentamisen helppous ja kustannusten minimoiminen korostuvat rakennusliikkeiden valinnoissa. Kova kustannuskilpailu ei mahdollista puutuotteiden markkinointia tai tuotekehitystä. Päinvastainen kehitys syntyisi jos puutuotteista maksettaisiin enemmän vaikkapa ympäristösyistä. Tämä parantaisi puutuotealan yritysten kannattavuutta ja

mahdollistaisi investoinnit tuotekehitykseen ja markkinointiin, sekä lisäksi mahdollisuuksia eriyttää puutuotteita rakentamisen muista materiaaleista.

2. Vaikka rakennusten ympäristöominaisuuksista ei olla valmiita maksamaan lisähintaa, tuovat hyvät ympäristöominaisuudet kuitenkin lisäarvoa puutuotteille rakentamisessa. Remontointikohteiden (Merihaka, Tapiolan keskus, Joensuun kauppahalli) puuverhoilulla voidaan saada huomiota puun käytölle ja kehittää uusia sovelluksia.
3. Puutuotteiden käytön lisäämiseksi rakentamisessa tarvitaan markkinointia, joka perustuu tietoon mitä kuluttajat arvostavat ja haluavat. Koska kuluttajien preferenssejä ei tunneta, joudutaan markkinointi ja tuotekehitys liikaa perustelemaan oletuksilla kuluttajien mieltymyksistä.
4. Puurakentamisesta tulisi saada megatrendi: ”pakko saada”. Ympäristösuorituskyky voi olla tulevaisuudessa tärkein puurakentamisen suosiota lisäävä tekijä.
5. Yksi kuluttajan tarve on muokata asuntoa jälkikäteen ja luoda pienillä kustannuksilla omaa persoonallisuutta asumiseen. Tämä avaa puulle helposti työstettävänä ja monipuolisena materiaalina uusia mahdollisuuksia ja käyttökohteita.

Mitä tutkimustietoa tarvitaan puun käytön edistämiseksi?

1. Tarvitaan tutkittua tietoa puun ympäristösuorituskyvystä, jotta puun myönteiset ympäristöominaisuudet voidaan kiistatta osoittaa.
2. Tutkimustietoa puun ominaisuuksista ja puusta rakentamisen ympäristövaikutuksista on jo melko runsaasti, mutta tieto on hajallaan ja se on osin ristiriitaista. Puusta rakentamisen kehittämiseksi tarvitaan tutkijoiden yhteistyötä, konsensusnäkemystä ja laajasta tutkimustiedosta muodostettua synteesitietoa.
3. Tutkimustiedon tulisi olla helposti ja nykyistä helpommin ymmärrettävässä muodossa. Tarvitaan esimerkiksi yksinkertainen hiilijalanjäljen laskentajärjestelmä tai Timo Soinin kaltainen kansantajuisesti puun ominaisuuksista kertova henkilö. Tutkijoita ei kannusteta tutkimustiedon välittämiseen tai popularisointiin, eikä niihin siksi usein panosteta tutkimushankkeissa.
4. Rakentajilla ja puutuoteteollisuudessa on runsaasti kokemusperäistä tietoa puun ominaisuuksista ja käyttäytymisestä rakentamisessa. Tämän hiljainen tieto tulisi kyetä yhdistämään tutkimustietoon nykyistä paremmin.
5. Tarvitaan radikaaleja ja riskipitoisia kokeiluhankkeita, joilla etsitään uusia puun rakennuskäytön sovelluksia.